

TÜSİAD
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI
ERKUT YÜCAOĞLU'NUN
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ TOPLANTISI
AÇILIŞ KONUŞMASI

22 Mart 2011

Four Seasons Hotel İstanbul at the Bosphorus

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

TÜSİAD'ın Değerli Üyeleri, sayın konuklar, sayın Medya Mensupları,

Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime, Japonya'da yaşanan büyük felaketler zincirinden duyduğumuz derin üzüntüyü dile getirerek başlamak istiyorum. Felaketin boyutlarının büyümemesini, Japon halkının yaralarını bir an evvel sarılmasını diliyorum. Japonya ikinci dünya harbinden sonra en büyük felaketi yaşıyor.

Bir başka dileğimiz de başta Libya olmak üzere, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'da huzurun ve demokrasinin daha fazla kan dökülmeden tesis edilmesidir.

Derneğimiz bu yıl, 40 yaşını tamamlamış olmanın kıvancını yaşıyor. Kurucularımızın, başkanlarımızın, yönetim kurullarımızın, yönetici ve profesyonel kadrolarımızın ve en önemlisi, siz üyelerimizin özverili, istekli, güçlü katkıları olmasaydı, böylesine başarılı bir kırk yıl geçiremezdik. Katkıda bulunan herkese şükranlarımızı bir borç biliyorum.

Değerli Üyeler,

Sizlerle çok kısa bir ufuk turu yapmak istiyorum. Hem dünyada hem de bölgemizde ülkemizi yakından etkileyecek ekonomik - siyasi gelişmeler ve yeni risk alanları oluşmakta.

1929 Buhranı'ndan sonra dünyanın yaşadığı en büyük krizi biliyorsunuz, atlattık. Ama 2009'dan beri devam eden toparlanmanın çok kırılmalı bir şekilde yürüdüğünü görüyoruz.

Finansal sistemin çökmemesi için bütün gelişmiş ülkelerin kamu fonları devreye sokuldu ve dünya ekonomisi uçurumun kenarından döndürüldü. Tabii bu yapılırken bütün bütçe dengeleri alt üst oldu. Hem ABD hem Avrupa ülkelerindeki bütçeler ve kamu açıkları ve kamu borçları hat safhalarda. Bu nedenle önümüzdeki yıllarda bütçelerin çok daraltılmış bir çerçeve içinde büyüyeceğini ve bu nedenle de büyümenin ciddi bir şekilde yavaşlayacağını düşünüyoruz.

Kuzey Afrika ve Orta Doğu'daki olaylar ise, yeni siyasal gelişmelere yol açtığı gibi ekonomik dengeleri biraz daha bozacak. Petrol fiyatları % 60'ın üzerinde arttı, gıda fiyatları %30'un üzerinde arttı. Bu artışlardan dolayı da birçok ekonomide ve yükselen ekonomilerde de enflasyon baskısı başladı. Demek ki, Merkez Bankaları'nın buna cevaben faiz artırması da gündeme gelecekse, bir takım fonların gelişmiş ekonomilerden uzakta duracağını da hesaba katmamız lazım. Dünya ekonomisi ve özellikle yabancı sermaye girişi yavaşlarsa, Türkiye'de hedef aldığımız %4.5-5.0'lik büyüme hedefi de olumsuz etkilenecektir.

Şu sıralarda enflasyon düşük gidiyor, bu bizi mutlu ediyor; ama biran arkasına baktığımızda yüksek üretici fiyatları ve yüksek çekirdek enflasyon, ilerde genel enflasyon seviyesinin artacağını bir işareti olarak görünüyor. Kasım ayından bu yana Merkez Bankası biliyorsunuz, yeni politika bileşimiyle yola çıktı, bu politikalar neticesinde sıcak para girişi yavaşladı. TL'deki değer artışı bir miktar kontrol altına girdi. Fakat kredilerdeki büyüme, istenilen seviyeye düşürülemedi. Dolayısıyla burada da bir beklentimiz yeniden zorunlu karşılıkların bir dönem daha kısılması ve belki de bu sene içerisinde gösterge ve politika faizlerinin artık yükselişe geçmesi. Biz bunu iş aleminde zaten hissediyoruz. Bugün bile bizim talep ettiğimiz kredilerin faizlerinde bir artış başlamıştır.

Kuzey Afrika'daki gelişmeler nedeniyle müteahhitlik gelirlerimizde azalma beklenmelidir, üstüne artan petrol fiyatları da ithal faturamızı yükseltecektir.

Japonya'daki felaketin sonuçlarını tam tahlil etmek mümkün değil, ama şu ana kadar Japon Merkez Bankası müthiş bir likiditeyi piyasaya sürmüş vaziyette, ve G7 ekonomilerinin yardımıyla da Japon gelirini stabil tutmaya çalışıyor. Fakat bu tam sonuçlanmış bir etkileşim değil. Dolayısıyla burada da ilk önce bir büyümede yavaşlama beklememiz lazım. Belki ileriki yıllarda Japonya'nın yeni icrası orada hızlı bir büyümeye yol açacak. Fakat bütün bunlar Türkiye'nin hem yavaşlayan bir ekonomik çerçeve içinde hem de artan bir cari açık yakalaması nedeniyle cari açık/GSMH oranında pek bir düzelme beklememiz öngörülüyor.

Değerli Üyeler,

Bütün bu bahsettiğim risk alanları, aslında Türk ekonomisinin bugün daha sıhhatli olduğunu ve makro ekonomik dengelerin de daha iyi yönetildiğinin gerçeğini değiştirmiyor. Hakikaten Türkiye makroekonomik istikrarsızlıkları geride bıraktığı diye biliyoruz. Buna inanmak istiyoruz. Fakat sizlerle birçok kesimlerin üzerinden mutabık kaldığı ve bizi kaygılandıran esas iki tane yapısal sorundan bahsetmek istiyorum:

- Kronikleşen dış ticaret açığımız ve,
- İstihdam yaratmadaki yüksekliğimiz. İstihdam yaratmada, işgücüne katılımda hakikaten fecaat bir tablomuz var. Nüfusun %48'i işgücüne katılıyor, kadınların işgücüne katılımı yaklaşık %25, gençlerin işsizlik oranı yine yaklaşık %25).

Bu yapısal sorunların Türkiye'nin büyümesini sınırlandıran bir tarafı var. Yani bu sorunlar Türkiye'nin hızlı büyümesini önlüyor, set çekiyor. Beklenmedik bir şekilde zaman zaman Türk ekonomisinde ısınmalara, tökezlenmelere yol açıyor. Dolayısıyla bizim bu sorunların üzerine gitmemiz lazım. Odaklarımızı, odağımızı değiştirmemiz lazım diye düşünüyorum ve dikkatinizi çekiyorum: Bu her iki sorunun da temelde çözümlenmesi yeni iş alanları yaratmaktan, ürün ve hizmet çeşitlerini arttırmaktan geçiyor. Tabii, bu denklemin, sosyal bilinçlenmeyle, kadınlara istihdamda fırsat ve katılım eşitliğinin sağlanmasıyla, gençlerimizin eğitim düzeyinin yükseltilmesiyle, AR-GE faaliyetlerinin arttırılmasıyla tamamlanması gerekiyor.

Peki... Yeni üretim ve hizmet dallarında iş yaratmak. Bu aslında bizim işimiz, yani özel sektörün işi... ve mevcut üretim yapılarında katma değeri arttırmak da ilk önce bizim görevimiz. Bu konuda detaylı sektör çalışmaları yapılmasını TÜRKONFED, özellikle sektör derneklerimiz ile birlikte ciddi projeler üretmemiz gerektiğini düşünüyorum. Bu projeler 'nerede iyi üretimler yapabiliriz'i daha somut olarak ortaya çıkardıktan sonra hükümetle oturup bunun nasıl destekleneceği konusunda da bir mutabakat sağlamamız gerekiyor. Burada özel sektörün ve hükümetlerin çalışmasına; bir de düzenleyici ve denetleyici kurumların da katılması gerekiyor. Çünkü biliyorsunuz, en son bütün kuralları onlar yazıyor.

Şimdi bu çerçeveyi yeni bir dizi mikro ekonomik reformlar dizisi olarak isimlendiriyorum. Yani makro ekonomiden odaklanmamızı, yavaş yavaş bu konulara çevirmemiz gerektiğini düşünüyorum. Mikro ekonomik reformlar içerisinde en çok kullanılacak araçlardan bir tanesi de 'vergi politikası'. Bu çalışmalar neticesinde vergi politikalarında çok ciddi değişiklikler olması beklendi. Yani, yasalarda iktisadi faaliyeti destekleyen, tabii ki yatırım yönetimi teşvik eden, kayıt dışılığı azaltan bir yönde yoğun çalışma lazım. Hatta bir takım radikal önlemler

bile düşünülebilir. Kadınların ve gençlerin istihdamında bir dönem için uygulanan vergisel teşviklerin kapsamı çok daha genişletilebilir. Dolayısıyla bu mikro reformlarla Türkiye'nin yepyeni bir yapıya gitmesi gündeme gelecektir. Özellikle yeni bir kalkınma hamlesi ve 2023, Cumhuriyet'in 100.yıl hedefleri göz önünde alındığında Türkiye'nin muhakkak böyle bir yöne gitmesi lazım.

Ayrıca sizlerle bir konuyu daha paylaşmak istiyorum. İş âlemimizin Türkiye'nin KOBİ'lerini geliştirmek üzere özel dikkat harcaması lazımdır. İş yaptırırken, rekabet koşulları bozulmadan tercihlerimizi Türk firmaları lehine kullanmalıyız. Yoksa KOBİ'lerin güçlenmesini, istihdam ve marka yaratmasını nasıl sağlayabileceğiz? Biliyorsunuz dünyada, marka yaratmada %90 KOBİ'ler öngörülüyor. KOBİ dediğimiz büyüklükteki şirketler öngörülüyor ve bütün dünya ülkelerine bakıyoruz, beğendiğimiz ekonomilere bakıyoruz, bu söylediğim tarzdaki destek çok sakın bir şekilde; fakat kararlı bir şekilde bütün ülkelerde yürütülüyor.

Değerli Üyeler,

Siyasette de ekonomiye benzer bir değişim yaşıyoruz. 10 sene öncesine baktığımda demokratikleşme için elzem sayılan 25 tane gündemimizde siyasi reform vardı, belki hatırlarsınız. Bu reformların 'çok büyük bir kısmı yasal düzenlemelerle hayata geçti' deniliyor. Ama aslında bu reformlar yasal olarak gündeme geldi, fakat uygulamadaki sorunlar bütün hızıyla devam ediyor.

Hangi temel reformlar yapılamadı? Yapamadığımız reformlar siyasetin kendi yapısı ile ilgili. Yani seçim sistemi, temsili adaleti sağlayacak şekilde değiştirilemedi; yüksek baraj, seçmenin iradesini parlamento'ya yansımalarını engelliyor. İller arasındaki sandalye dağılımı da temsilde adaleti zedeliyor. Bir de, çok büyük olarak tarif edilen seçim bölgelerinden dolayı seçmen ile seçilen arasında bağ kopmuş vaziyette. En güzel örnek, İstanbul. Sizin seçim bölgenizde 30 tane milletvekili var, oyunuzu verdikten sonra siz, sizi kimin temsil ederek parlamento'ya gittiğini bilmiyorsunuz. Parlamento'ya giden de kimi temsilen gittiğinin farkında değil; böyle demokrasi olmaz. Hakikaten bu temel konularda adımlar atmamız lazım.

Diğer bir konu, 'siyasi partiler yasası'. Parti içi demokrasinin güçlenmesi. Diğer bir konu da 'dokunulmazlıkların kaldırılması'. Maalesef bu konularda, parlamentomuzun itibarını çok ciddi bir şekilde artırılacak olan bu uygulamalara siyasilerimiz bir türlü yanaşmadılar.

Gerçekleşmeyen bu temel reformlar bir yana, ifade özgürlüğü, adil yargılama ve kuvvetler ayrılığı gibi birçok temel demokratik kavramın uygulanmasında da bugün ciddi yetersizliklerle karşı karşıyayız. Bunları Türkiye'nin bir an evvel ele alması lazım.

Anayasamızda birçok değişiklik yapıldı; fakat Anayasa'nın baskıcı ruhu değiştirilemedi. Dolayısıyla bugün sizlere yapılacak sunumda Anayasa üzerinden eksikliklerimizi ve odaklanmamız gereken konuları sizlere sunmak istiyoruz, bir tartışmaya açmak istiyoruz. Bir Anayasa metni sunmayacağız.

Değerli üyeler,

Artılarıyla, eksileriyle geçirdiğimiz bir dönemden sonra üç ay içinde tekrar seçimlere gidiyoruz. Sorunların aşılabilmesi sonrasında, seçim sonrasında demokratik bir zeminin

oluşmasıyla çok yakından ilgili. Böyle bir zeminin oluşması, Türkiye'nin AB sürecindeki konumunu da güçlendirecektir. Ve Türkiye'nin bugün yaşadığı bazı dış politika tercihlerindeki tereddüdü de ortadan kaldıracaktır. Yani demokratikleşmenin yaratacağı çerçeve, Türkiye'nin daha net anlaşılabilir bir ülke olması yolunda da bize yardımcı olacaktır.

Seçimlere giderken bütün siyasi partilerden beklentimiz, karşılıklı sert polemiklerle tırmanan propagandalar yerine, gündemdeki konular hakkında halkın açık ve net bir şekilde bilgilendirildiği bir ortamın sağlanmasıdır. İnşallah katılım da yüksek olur ve Türkiye demokrasi imtihanında bir kere daha ciddiyetle geçmiş olur.

Sözlerime son vermeden önce, ülkemizin ve insanımızın, büyük emek ve çabayla, gerek ekonomide, gerek siyasal ve sosyal hayatta çok önemli atılımlar gerçekleştirdiğinin ve gurur duyacağımız kazanımlar elde ettiğinin altını çizmek istiyorum. Fakat; bugün bulunduğumuz yeri yeterli görmüyorsak, bu ideallerimizin yüksekliğindedir; ve halkımızın daha adil, ekonomik ve sosyal açıdan daha adil bir ülkede yaşamayı hak ettiğini düşünmemizden dolayıdır. Bunu gerçekleştirmek için her türlü çabayı göstermenin hepimizin bu ülkeye olan bir borcu olduğunu düşünüyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ederim.